

Ohje suunnittelijalle: palovaroittimet asuinrakennusten yleisissä tiloissa

Pelastuslain (379/2011, 17 §) mukaan asunnot varustetaan riittävällä määrällä palovaroittimia tai muita laitteita, jotka mahdollisimman aikaisin havaitsevat alkavan tulipalon ja varoittavat asunnossa olevia. Palovaroittimen tarkoitus on varoittaa vain samassa asunnossa olevia tulipalosta, ei esimerkiksi toisessa palo-osastossa, kuten naapuriasunnossa tai porrashuoneessa, olevia henkilöitä. (Pelastuslaki 379/2011, 17 §)

Asuinrakennusten poistumisturvallisuus

Asuinrakennuksen poistumisturvallisuus on yleensä toteutettu siten, että jokainen asunto muodostaa oman palo-osastonsa. Tällöin tulipalo yhdessä asunnossa rajoittuu kyseiseen asuntoon, eikä yleensä leviä viereisiin tai yläpuolisiin palo-osastoihin, kuten naapuriasuntoihin tai porrashuoneeseen. Palavassa asunnossa paikallaolijoiden on yleensä poistuttava asunnosta turvaan. Muiden asuntojen asukkaat ovat edelleen turvassa asunnoissaan, eikä heidän yleensä ole tarpeen poistua asunnoistaan tai rakennuksesta.

Porrashuoneessa olevan tulipalon aikana voi olla hengenvaarallista poistua porrashuoneeseen, jolloin turvallisinta on pysyä suojassa oman asunnon sisällä. Porrashuoneeseen sijoitettu palovaroitin voi hälyttäessään johtaa asukkaita poistumaan virheellisesti asunnoistaan savuiseen porrashuoneeseen.

Pelastuslaitoksen näkökulma

Asunnot tulee varustaa palovaroittimin (Pelastuslaki 379/2011, 17 § ja Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta 848/2017, 38 §). Palovaroittimien asentaminen muihin asuinrakennuksen tiloihin (yleisiin tiloihin) kuin asuntoihin ei ole vaatimuksena, eikä se ole tarpeenmukaista palovaroittimen toimintaperiaatteen tai asuinrakennuksen poistumisturvallisuuden kannalta. Lisäksi yleisten tilojen palovaroittimet aiheuttavat tarvetta asukkaiden ohjeistukseen ja koulutukseen sekä lisäävät käyttö- ja kunnossapitotoimenpiteitä.

Palovaroittimien lisääntynyt määrä asuinrakennusten yleisissä tiloissa on lisännyt näiden palovaroittimien aiheuttamia hälytyksiä, joista asukkaat soittavat hätäkeskukseen. Hätäkeskusresurssin lisäksi aiheettomien hälytysten selvittäminen vie pelastuslaitoksen resursseja, koska pelastuslaitos joutuu ajamaan kohteeseen, selvittämään paikan päällä hälytyksen syytä sekä usein odottamaan huoltoyhtiötä paikalle esimerkiksi avaamaan ovia tai kuittaamaan hälytyksen.

Yleisten tilojen palovaroittimien aiheuttamat aiheettomat hälytykset ja viat kuuluvat rakennuksen omistajan vastuulle. Asuinrakennuksen asukkailla ei yleensä ole mahdollisuutta paikantaa yleisten tilojen hälyttävää palovaroitinta tai selvittää hälyttämisen syytä. Käytännössä palovaroittimien aiheettomat hälytykset ja viat kuuluvat tämän vuoksi huoltoyhtiön hoidettaviksi. On kuitenkin havaittu, että ohjeistuksesta huolimatta asukkaat soittavat useimmiten palovaroittimen hälytyksestä ensimmäiseksi hätäkeskukseen.

Mikäli suunnittelussa päädytään varustamaan palovaroittimin muita tiloja kuin asunnot, on suunnittelussa, rakentamisessa sekä käytössä otettava huomioon seuraavat asiat:

1. Palovaroittimet tulee toteuttaa osoitteellisina ja kytkeä palovaroitinkeskukseen, josta voidaan vaimentaa ja irrottaa yksittäisiä varoittimia tai koko järjestelmä.
2. Palovaroittimet eivät saa olla ryhmiteltynä siten, että yhden hälytys käynnistää useita hälytyksiä
3. Jokaisen palovaroittimen tulee hälyttää yksittäin, jotta hälyttävän varoittimen paikantaminen onnistuu. Palovaroittimen hälytys yhdestä asunnosta ei saa laajentua yleisten tilojen tai muiden asuntojen palovaroittimiin.
4. Palovaroitinjärjestelmän käyttölaite (keskus) tulee sijoittaa helposti saavutettavaan paikkaan, esimerkiksi porrashuoneeseen lukittuun kaappiin (esim. avattavissa paloilmoitinavaimella).
5. Palovaroitinkeskuksella on oltava paikantamiskaaviot, joissa on myös laitteiston toimintakuvaus.
6. Palovaroitinkeskuksen sijainti on opastettava ulkoa asti. Reitti merkitään opastekilvin ("PALOVAROITINKESKUS") porrashuoneen kadunpuoleiselta sisäänkäynniltä.
7. Rakennuksen porrashuoneiden maantasokerroksiin sijoitetaan täytetty tietokortti palovaroitinjärjestelmästä. Tietokortti sisältää järjestelmän toimintaperiaatteen, sijaintitiedot sekä asukasohjeet kuinka toimia järjestelmän hälyttäessä yleisissä tiloissa.
8. Asukkaat on perehdytettävä riittävästi järjestelmän toimintaan. Heille on ohjeistettava, että aiheuttomista (ei merkkejä tulipalosta) yleisten tilojen hälytyksistä ilmoitetaan huoltoon, ei hätäkeskukseen. Tieto palovaroitinjärjestelmästä lisätään myös rakennuksen pelastussuunnitelmaan, jossa järjestelmän toiminta on kuvattu.
9. Palo- ja vikailmoitukset liitetään jatkuvasti miehitettyyn valvomoon.
10. Asuinrakennuksiin ei asenneta yleisten tilojen palovaroitinjärjestelmien vuoksi pelastuslaitoksen avainsäilöä.
11. Mikäli asuntoihin on asennettu asuntokohtaiset palovaroittimien vaimentamispainikkeet, niistä ja niiden käytöstä on annettava selkeät ohjeet sekä painikkeiden läheisyyteen että asukaskansioon. Esimerkki ohjeesta: Vaimentamispainikkeesta asukas voi x kertaa vaimentaa palovaroittimen hälytyksen x minuutin ajaksi. X kerran jälkeen palovaroittimen vaimentaminen ei enää onnistu.

PALOVAROITINJÄRJESTELMÄN TIETOLOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE:

LOMAKKEESEEN ON MERKITTY KELTAISELLA KOHDAT JOTKA TULEE TÄYTTÄÄ VASTAAMAAN KOHTEN TIETOJA. LISÄKSI NÄISTÄ KOHDISTA LÖYTYY ESIMERKKEJÄ, POISTATHAN ESIMERKIT. TIETOKORTTI TULOSTETAAN JA TOIMITETAAN ASUINTALON ILMOITUSTAULULLE. HUOM SISÄLTÄÄ KAKSI SIVUA.

PALOVAROITINJÄRJESTELMÄ

Palovaroitinjärjestelmällä tarkoitetaan keskusyksiköllä varustettua, asuinrakennuksen yleisissä tiloissa käytettävää järjestelmää.

Palovaroitinjärjestelmä ei tee automaattisesti hätäilmoitusta hätäkeskukselle. Tulipalotilanteessa soita hätänumeroon 112!

Asunto-osakeyhtiö / kiinteistöosakeyhtiö XXXXX

Kohteen osoite: XXXXX

Tässä kohteessa on asunnoissa: yksittäiset paristoilla toimivat palovaroittimet / sähköverkkoon kytketyt palovaroittimet / palovaroitinjärjestelmä

Tässä kohteessa on yleisissä tiloissa palovaroitinjärjestelmä.

Palovaroitinjärjestelmä kattaa seuraavat alueet: XXXXX (esim. ullakko, kellari, porrashuone, roskakatos, pyörävarasto)

Palovaroitinjärjestelmän keskusyksikön tarkka sijainti: XXXXX (esim. A porras, kellari, kolmas ovi vasemmalla?)

Palovaroitinjärjestelmää huoltaa: XXXXX Puh. XXXXX

Palovaroitinjärjestelmän hälyttäessä, hälytys kuitataan: XXXXX (esim. keskusyksiköltä, hälyttävästä ilmaisimesta???)

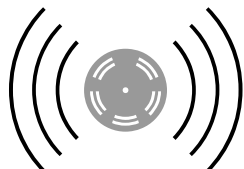
Rakennuksen omistaja on vastuussa järjestelmän ylläpidosta. Keskusyksikön sijainti rakennuksessa merkitään opasteilla, jotta asukkaat ja tarvittaessa pelastajat pääsevät keskusyksikölle ilman opastajaa. Keskusyksikön luokse tulisi olla esteetön pääsy (huom. lukitukset). Ohjeet laitteen käyttöön löytyvät keskusyksikön luota. Sireenit on yleensä asennettu porrashuoneen puolelle, jotta hälytys kuuluu asuntoihin. Aukkaiden on hyvä osata opastaa pelastajat keskusyksikön luo. Käykää siis kaikkien talouden jäsenten kanssa läpi, kuinka toimia hälytyksen aikana.

TOIMINTAOHJEET PALOVAROITINJÄRJESTELMÄN HÄLYTTÄESSÄ

1. TOIMI KUTEN KODIN PALOVAROITTIMEN HÄLYTTÄESSÄ
2. TARKISTA MISTÄ HÄLYTYS TULEE (mikä palovaroitin hälyttää/mistä tilasta hälytys kuuluu)
3. JOS NÄET SAVUA, TULIPALON TAI MUUN ONNETTOMUUDEN TAPAHTUNEEN **SOITA 112**
ÄLÄ POISTU ASUNNOSTA SAVUISEEN PORRASHUONEESEEN
4. MIKÄLI ON VARMISTETTU, ETTÄ HÄLYTYS ON VIRHEELLINEN
 - a. SOITA XXXXX (esim huoltohtiö, vartiointi??) PUH. XXX
 - b. TAI KUITTAA LAITE OMATOIMISESTI KESKUSYKSIKÖLTÄ LÖYTYVIEN OHJEIDEN MUKAISESTI

Toimi näin palovaroitinjärjestelmän hälyttäessä

(Huomioi kiinteistökohtaiset ohjeistukset!)

Jos kuulet palovaroittimen soivan yleisissä tiloissa, pyri selvittämään hälytyksen syy. **Jos savua on rappukäytävässä: Älä poistu asunnosta, vaan soita välittömästi 112!**

ÄLÄ KÄYTÄ HISSIÄ

Jos havaitset savua tai muita tulipalon merkkejä poistuttuasi asunnosta

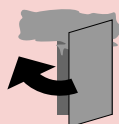
Sammuta jos voit.

Poistu turvalliseen paikkaan. Huomaa, että se voi tarkoittaa palaamista takaisin asuntoosi. **Älä kulje savun läpi!**

Sulje ovet perässäsi.

Soita hätänumeroon 112

Osoitteemme on: XXXXX

Noudata saamiasi ohjeita. Opasta apu paikalle kadulta asti tai mene ikkunan ääreen, mikäli olet asunnossasi. Jos asuntoon tulee savua ovenraosta, tiivistä asunnon ovi. Jos asunnossasi on savua, poistu parvekkeelle tai avoimen ikkunan ääreen.

Jos et havaitse savua tai muita tulipalon merkkejä, mene palovaroitinjärjestelmän keskusyksikölle. Sijainti: XXXXXX

Tarkista keskusyksiköltä hälyttävä ilmaisin ja selvitä sen sijainti.

Tarkista, mistä hälytys johtuu. Mikäli saatavilla on alkusammutuskalustoa, ota varmuuden vuoksi mukaasi.

Jollet pääse hälyttävän ilmaisimen luo, soita XXXX, jotta hälytyksen syy voidaan tarkastaa.

Jos hälytys on aiheeton, vaimenna hälytys keskusyksiköllä olevan ohjeen mukaisesti. **Hälytyksen syystä on aina varmistuttava ennen vaientamista!**

Soita huoltoyhtiöön ilmoittaaksesi aiheettomasta hälytyksestä, jotta laitteiston toimintakunto voidaan tarvittaessa tulla tarkistamaan.

